

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 285/2011-178

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 25. januára 2012 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho v konaní o sťažnosti Ľ. V. – samostatne hospodáriaceho roľníka, S., a obchodnej spoločnosti R. s. r. o. „v likvidácii“, zastúpených advokátkou JUDr. J. F., B., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005, za účasti Okresného súdu Bratislava III, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ľ. V. – samostatne hospodáriaceho roľníka a obchodnej spoločnosti R. s. r. o. „v likvidácii“, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava III p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. Ľ. V. – samostatne hospodáriacemu roľníkovi p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré mu j e Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Obchodnej spoločnosti R. s. r. o. „v likvidácii“, p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré jej j e Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Bratislava III j e p o v i n n ý uhradiť Ľ. V. – samostatne hospodáriacemu roľníkovi a obchodnej spoločnosti R. s. r. o. „v likvidácii“, trovy konania v sume 633,42 € (slovom šesťstotridsaťtri eur a štyridsaťdva centov) na účet advokátky JUDr. J. F., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republika (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2010 doručená s'ťažnosť Ľ. V. – samostatne hospodáriaceho roľníka, S. (ďalej len „s'ťažovateľ v 1. rade“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 (ďalej aj „namietané konanie“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 53/2009 a jeho uzneseniami z 10. marca 2010 č. k. 3 Cob 53/2009-426 a č. k. 3 Cob 53/2009-427.

V podaní doručenom ústavnému súdu 12. júla 2010 právna zástupkyňa s'ťažovateľa v 1. rade navrhla, aby ústavný súd rozhodol o pristúpení obchodnej spoločnosti R. s. r. o. „v

likvidácii“ (ďalej aj „sťažovateľ v 2. rade“, spolu len „sťažovatelia“), do konania pred ústavným súdom na strane sťažovateľa. Svoj návrh podpísaný likvidátorom sťažovateľa v 2. rade odôvodnila skutočnosťou, že sťažovateľ v 1. rade postúpil zmluvou z 5. februára 2009 svoju pohľadávku obchodnej spoločnosti R. s. r. o. „v likvidácii“. V súvislosti s týmto návrhom ústavný súd zistil, že krajský súd uznesením č. k. 3 Cob 53/2009-426 z 10. marca 2010 pripustil zámenu na strane žalobcu v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 tak, že na miesto sťažovateľa v 1. rade vstúpil do konania sťažovateľ v 2. rade [zo spisu vyplýva, že okresný súd aj v ďalšom období konal so sťažovateľom v 1. rade ako s účastníkom namietaného konania, a to minimálne do 3. augusta 2010 (k tomu pozri II. časť tohto nálezu), pozn.].

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ v 1. rade 21. decembra 2004 doručil okresnému súdu návrh, ktorým sa domáhal proti obchodným spoločnostiam S., a. s., B. (ďalej aj „odporca v 1. rade“), a L., a. s., L. (ďalej aj „odporca v 2. rade“), zaplataenia dlžnej sumy s príslušenstvom. Dňa 22. februára 2005 okresný súd vydal platobný rozkaz č. k. 42 ROB 1862/04-58, proti ktorému 11. marca 2005 odporca v 1. rade a odporca v 2. rade podali odpor. Na základe uvedených skutočností bol spis 5. apríla 2005 prevedený do registra Cb a bola mu pridelená sp. zn. 23 Cb 47/2005. Okresný súd v namietanom konaní rozhodol rozsudkom č. k. 23 Cb 47/2005-281 z 25. februára 2008, ktorý je však podľa názoru sťažovateľov „úplne chybný“ vzhľadom na skutočnosť, že je «produktom práce právne i všeobecne nepozorného človeka, pracujúceho chaoticky. V odôvodnení „úplne chybného rozsudku“ totiž sudca píše: „... súd hodnotil dôkazy, ktoré... mali svedeckú a výpovednú hodnotu... súd vyhodnotil dôkazy, ktoré v prebiehajúcim konaní nemali žiadnu svedeckú a výpovednú hodnotu...“. Ide o skutočne krásny príklad myšlienkového pochodu, ako má konať osoba, ktorá vopred pozná výsledok, vie ako má rozhodnúť a k tomu musí „vybudovať“ odôvodnenie. Sudca teda fakty rozdelil na dve „kôpky“:

a) „významné banality“:

- napr. „dôkaz“ o existencii kúpnej zmluvy uzatvorenej v marci 2004 medzi sťažovateľom a firmou S., a z ktorej „na prekvapenie“ vyplynulo, že sťažovateľ (v pozícii

žalobcu - predávajúceho) nebol v zmluvnom vzťahu so spoločnosťou L. (čo samozrejme nikto nikdy netvrdil),

- výpis z obchodného registra firmy S., dokazujúci, že v Nových Zámkoch, Hlohovci a v Malom Krtiši existovali odštepne závody, ktoré „hlúpučkí dodávatelia mlieka“ vnímali ako samostatné mliekárne. To v konečnom dôsledku podľa sudcu viedlo k tomu, že sťažovateľ (zrejme ako „rozumovo slabá osoba“) pomerne neformálne naliat svoju produkciu mlieka do akejsi cisterny a ani nevie komu mlieko dodal.

b) Potom je tu druhá „kôpka“ a na ňu sa muselo nahádzať to všetko, čo nezapadá do konceptu :

- generálny riaditeľ firmy S. Mgr. R. P. a vedúci obchodu tejto firmy Ing. M. Z. nevedia nič o veci.

- „Naivný, možno až hlúpy“ poľnohospodár L. V. je si sám na vine. Mlieko stále dodával firme S. (hoci sa všeobecne vedelo, že táto firma cca od septembra 2004 už mlieko neodoberala, nespracovávala a nezužitočovala). Súd v odôvodnení „úplne chybného rozsudku“ tvrdí: „... v konaní bolo jednoznačne preukázané, že žalovaná suma, uplatnená navrhovateľom predmetnými faktúrami č. 0690104, č. 0690204, č. 690304, č. 4040690, č. 4050690, č. 4060690, č.4070690, č. 4080690, č. 4090690, č. 4100690 a č. 4110690 ako kúpna cena za dodávku tovaru (surového kravského mlieka) bola samotným navrhovateľom týmito faktúrami uplatnená voči spoločnosti S. a. s., a nie voči odporcovi. Predmetná kúpna zmluva o dodávke surového kravského mlieka bola dňa 23. 03. 2004 uzavretá medzi navrhovateľom a spoločnosťou S. a. s. a nie medzi navrhovateľom a odporcom, takže súd mal hodnoverne preukázané, že v zmysle ust. § 43a a nasl. Občianskeho zákonníka medzi navrhovateľom a odporcom nebola uzavretá kúpna zmluva podľa ust. § 409 a nasl. Obchodného zákonníka ani v písomnej, ani v ústnej forme podľa ust. §272 ods. 1 Obchodného zákonníka...“

Pred OS Ba III sa pojednávalo dňa 13. 02. 2008 - sporové strany preniesli takpovediac už len záverečné reči. Z toho existuje zápisnica. Pojednávanie sa skončilo o 10.10 hod. Sudca mienil rozsudok vyhlásiť až nadväzne. To aj urobil, v ten istý deň o 14.20 hod. (v súdnom spise to má č. l. 279 a 280)

A teraz prichádza fulminantný „výsledok práce“ sudcu Mgr. M. F. V súdnom spise sa nachádza zápisnica z 13. 2. 2008, kde sudca v prítomnosti právnych zástupcov oboch

sporových strán vyhlásil rozsudok, odôvodnil ho a dal poučenie o opravnom prostriedku. Zápisnica je pochopiteľne podpísaná sudcom a zapisovateľkou. Ďalej súdny spis ale obsahuje 23 strán textu, ktorý je označený ako rozsudok z 25. 02. 2008. Tento text (zdôrazňujeme, že podľa žiadneho známeho právneho spôsobu nemôže ísť o nič iné ako o úplne chybný rozsudok, čo je reparaovateľné len vydaním opravného uznesenia) bol doručený žalobcovi 11. 03. 2008 a žalovanej strane 07. 03. 2008. Voči „úplne chybnému rozsudku“ OS Ba III č. 23 Cb 47/2005 zo dňa 25. 02. 2008 podal p. L. V. odvolanie dňa 14. 03. 2008. Je faktom, že z hľadiska platného práva tak vari ani urobiť nemusel, ale podľa starej sentencie *vigilantibus iura scripta sunt* postupoval bedlivo. V súdnom spise sa nachádza potom písomnosť vyššieho súdneho úradníka Mgr. P. H. (č. l. 335). On 07. 01. 2009! upozornil, že zápisnica o vyhlásení rozsudku nekorešponduje s písomným vyhotovením „úplne chybného rozsudku z 25. 02. 2008“. Dňa 12. 01. 2009 však sudca Mgr. M. F. v hrubom rozpore s platným právom a v hrubom protiklade s povinnosťami sudcu spísal listinu, označil ju ako úradný záznam o akomsi omyle, chybe v písaní výroku rozsudku a zjavne tak smeroval k absolútne právne neprípustnej zmene zápisnice o vyhlásení rozsudku - „deklarovaniu“ nulity ním vyhláseného rozsudku! (č. l. 336).

Kategorický imperatív „verejného vyhlásenia rozsudku“ je obsiahnutý v čl. 142 ods. 3 Ústavy SR: Vychádza aj z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách. Preto sa podstata a účel tohto právneho príkazu nemôžu zásadne odlišovať od definície podanej v kontexte týchto zmlúv napríklad zo strany ESLP. Ústava SR totiž zaručuje konkrétne a účinné práva - nie akési práva teoretické či iluzórne. Preto „verejné vyhlásenie rozsudku“ možno považovať za realizované len ak verejnosť má možnosť získať informácie o dátume a mieste vyhlásenia rozsudku tak, aby pri takomto zverejnení mohol byť prítomný ktokoľvek, kto má o to záujem. Pritom vo vzťahu k účastníkovi konania sa musí vychádzať z prezumpcie takéhoto záujmu - I. ÚS 5/2002, obdobne II. ÚS 76/1997.

Princíp právnej istoty je v procesnom práve vyjadrený inštitútom platnosti rozsudku, ktorý vo svojej podstate znamená, že sporná otázka je platným rozsudkom vyriešená – tu hovoríme o identite medzi vyhláseným a platným rozsudkom.

Spis bol predložený na KS v Bratislave až vo februári 2009 - samozrejme po masívnych urgenciách p. L. V. Pán L. V. potom doplnil svoje odvolanie podaním z 04. 03.

2009 a procesný postup KS v Bratislave urgoval ďalšími listami: 25. 03. 2009 a 22. 04. 2009.

Osobitným podaním z 22. 04. 2009 L. V. upozornil, že jemu doručený „úplne chybný rozsudok z 25. 02. 2008“ nekorešponduje s vyhláseným rozsudkom zo dňa 13. 02. 2008.

Procesný pokrok sťažovateľ urgoval na KS v Bratislave: 12. 10. 2009, 09. 12. 2009, 21. 12. 2009, 18. 01. 2010, 21. 01. 2010 a 25. 01.2010.

Tu sa ale musíme pristať pri skutočnosti, ktorá udiví aj právnikov – profesionálov s niekoľkými desaťročiami praxe. Parafrázujeme z uznesenia KS v Bratislave č. 3 Cob 53/2009-427 z 10. 03. 2010: „... odvolací súd zistil, že v rozsudku (ktorý vyhlásil OS Ba III dňa 13. 02. 2008!) bola žalovanej a. s. L. uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi p. L. V. sumu 24.598,50 vtedajších Sk s 0,05 percentným denným úrokom od 19. 08. 2004 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania v sume 1.470,- vtedajších Sk. Písomné vyhotovenie rozsudku z 25. 02. 2008 sa ale diametrálne líši enunciátom; iný je aj dátum napísania rozsudku.“

Existuje len akýsi „úradný záznam“ o zistení omylu z 12. 01. 2009.

Už sme hovorili o extrémnej pracovnej nepozornosti a konfúznosti v práci sudcu Mgr. M. F. Sťažovateľ sa legitímne pýta: ako hodnotiť sudcu, ktorý už je upozornený na vady rozsudku a on urobí „opravu“, v ktorej napíše, že navrhovateľ (teda L. V.) je povinný nahradiť odporcovi (teda a. s. L.) trovy konania... a to k rukám právneho zástupcu navrhovateľa (a za neho súd zrejme považuje JUDr. L. F., advokáta). To si mal navrhovateľ sám sebe nahradiť trovy? Takto je enunciát formulovaný aj v rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. 23 Cb 47/2005 z 25. 02. 2008.

K tejto sérii chýb sa pridružuje ďalšia, rovnako vážna chyba, lebo účastník sporu L. V., bývajúc v obci S. neexistuje, a teda takýto rozsudok by bol už len z tohto dôvodu nevykonateľný.

Takýto masívny zhuk vád v činnosti justície nepotrebuje ďalší komentár!

Sťažovateľ sa legitímne pýta:

a) dodnes mu nebol doručený rozsudok vyhlásený dňa 13. 02. 2010, nepozná teda jeho presné odôvodnenie a nevie, prečo mu z žalovaných cca 177 tis. vtedajších Sk bolo priznaných len necelých 25 vtedajších tis. Sk?

b) *Veď OS Ba III ešte stále riadne nenapísal a nedoručil svoj vyhlásený rozsudok z 13. 02. 2010, resp. nevydal a nedoručil opravné uznesenie.*

c) *Aký zmysel má z pozície KS v Bratislave rozhodovať o žiadosti L. V. zameniť ho v pozícii žalobcu firmou R., keď sa proces ešte stále nachádza v štádiu medzi vyhlásením rozsudku a jeho písomným vyhotovením a doručením sporovým stranám - samozrejme s následnou možnosťou prípadne podať odvolanie?*

d) *Do akého procesného stavu (štádia) vrátil KS v Bratislave vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie? Súd prvého stupňa má pojednávať? O čom? Súd prvého stupňa má vari vyhlásiť „nový“, v poradí druhý rozsudok? Súd prvého stupňa zruší § 156 ods. 4 OSP a nahradí ho „sudcovskou úvahou“ čo bolo bolo, teraz je to takto...? Súd prvého stupňa bude naďalej ignorovať svoju povinnosť podľa § 164 OSP?*

Sťažovateľ p. L. V. podaním z 09. 12. 2009 informoval Okresný súd Bratislava III, že svoje pohľadávky postúpil firme R. a požiadal o zámenu svojho účasti na strane aktívne legitimovaného subjektu. Táto písomnosť bola podpísaná aj likvidátorom firmy R. Teda nemohli byť pochybnosti o fakte, že pohľadávky p. L. V. právne korektne previedol na firmu R. Nemohli byť pochybnosti ani o tom, že p. L. V. sa s firmou R. dohodol o zámene pozície žalobcu.

Už predtým sťažovateľ L. V. (ako žalobca) podaním z 04. 03. 2009 predložil prvostupňovému súdu mimoriadne obsiahle podanie správnou analýzou svojho pohľadu na vec a rekapitulovaním všetkých dovtedy vykonaných dokazovaní v analogických kauzách (tu treba zdôrazniť, že p. L. V. je jedných z dvanástich, resp. trinástich poľnohospodárov - producentov surového kravského mlieka, ktorí sa cítia byť rovnako podvedení, resp. okradnutí a snažia sa chrániť svoje práva istou legálnou koordinovanosťou svojich postupov). Sťažovateľ sa opakovane snažil upriamiť pozornosť súdov na už realizované dôkazy z iných (paralelných) konaní. Sťažovateľ, ako aj jeho obchodní kolegovia potom informovali súd aj o podstatnom dosahu Nálezu ÚS SR č. IV. ÚS 303/2009 z 10. 12. 2009.

Sťažovateľ tvrdí, že Krajský súd v Bratislave zámerne ignoroval až do marca 2010 popísané, L. V. právne korektne uskutočnené postúpenie svojich pohľadávok, pričom ho tak proti jeho zámerom a zámerom firmy R. „nútil“ zotrvať v pozícii žalobcu. Sťažovateľ pritom vie, že v paralelných konaniach súdy podobné cesie - v súlade s platným právom - akceptovali.

Tvrdíme, že skoro celý čas od podania žaloby v decembri 2004 dodnes plynul a plynie neefektívne... „kúskovanie procesu, postupné vypočúvanie svedkov s viacmesačnými odstupmi medzi pojednávaniami, nekoncentrovanosť sudcovskej práce a zreteľné vyčkávanie sudcu „ako sa situácia vyvinie v paralelných konaniach“ (najmä v spore vedenom pred OS Ba III pod č. 22 Cb 35/05 - kauza C. P.) odporuje duchu § 6 a § 114 ods. 1 OSP a je práve tou nečinnosťou súdu, resp. neefektívnou činnosťou súdu o ktorej hovorí aj ÚS SR.

K tomu sa „pridružila“ kardinálna vada OS Ba III vo vyhlasovaní rozsudku a jeho písomnom vyhotovení.

To ešte „prehlbila“ ďalšia hrubá procesná vada KS v Bratislave (máme na mysli uznesenie KS Bratislava č. 3 Cob 53/2009 z 10. 03. 2010).

A za tým nasledujú ďalšie protiústavné procesné postupy OS Bratislava III

- súd prvého stupňa vytrvalo ignoruje svoju povinnosť podľa § 164 OSP,*
- súd prvého stupňa v rozpore s akoukoľvek procesnou logikou „odňal žalobcovi L. V. oslobodenie od platenia súdneho poplatku“, hoci L. V. ešte len uváži po doručení opravného uznesenia, či odvolanie vôbec podá?!*
- súd prvého stupňa v rozpore s akoukoľvek procesnou logikou a v eklatantnom rozpore s § 156 ods. 4 OSP vytýčil pojednávanie, kde ako žalobcu definuje firmu R.!».*

V podaní zo 14. marca 2011 právna zástupkyňa sťažovateľov ústavnému súdu oznámila, že „Voči Krajskému súdu v Bratislave (ako porušovateľovi 2) berie svoju ústavnú sťažnosť späť“, a v nadväznosti na to predložila aj nový petit, v zmysle ktorého sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005, prikáže okresnému súdu v namietanom konaní konať bez zbytočných prieťahov a prizná každému zo sťažovateľov primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 000 €, ako aj úhradu trov konania.

Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 285/2011-83 zo 7. júla 2011 pripustil vstup sťažovateľa v 2. rade do konania vedeného pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 6186/2010 a sťažnosť prijal na ďalšie konanie v časti, ktorou sťažovatelia namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005. Ústavný súd zároveň označeným uznesením konanie o sťažnosti sťažovateľov v časti, ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Cob 53/2009 a jeho uzneseniami č. k. 3 Cob 53/2009-426 z 10. marca 2010 a č. k. 3 Cob 53/2009-427 z 10. marca 2010, zastavil a vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol z nedostatku svojej právomoci.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľov a predsedu okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedu okresného súdu zároveň ústavný súd vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti.

Podpredsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 3536/2011 a Spr 3141/2011 z 19. októbra 2011 (ďalej len „prípis“) ústavnému súdu oznámila, že okresný súd netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, a tiež uviedla, že sa nestotožňuje s vyjadrením Mgr. M. F. týkajúcim sa „*pisárskej chyby pri vyhotovovaní rozhodnutia z 25. februára 2008*“. Podpredsedníčka okresného súdu zároveň priložila k označenému prípisu vyjadrenie súčasnej zákonnej sudkyne v namietanom konaní JUDr. A. K. (ďalej len „zákonná sudkyňa“), vyjadrenia predchádzajúceho zákonného sudcu Mgr. M. F. k námietkam zaujatosti uplatneným sťažovateľmi v doterajšom priebehu namietaného konania proti jeho osobe, ako aj chronológiu úkonov okresného súdu v namietanom konaní.

Zákonná sudkyňa vo svojom vyjadrení týkajúcom sa postupu okresného súdu v namietanom konaní v období od 31. mája 2011, keď jej vec bola pridelená, predovšetkým uviedla:

„Spis som od jeho pridelenia dňa 31. 05. 2011 nemala vo svojej držbe, nakoľko bol dňa 31.05. 2011 vedením tunajšieho súdu zapožičaný Ústavnému súdu SR v súvislosti s konaním o sťažnosti L. V. Spis bol na tunajší súd vrátený dňa 30. 06. 2011. Dňa 01. 07. 2011 bol spis doručený do kancelárie môjho oddelenia 29 Cb. Dňa 07. 07. 2011 som ako nový zákonný sudca vytýčila termín pojednávania na 27. 09. 2011. Z uvedeného vyplýva, že ako nový zákonný sudca som nespôsobilá v konaní prieťahy...“

Vo vyjadreniach k námietkam zaujatosti sťažovateľov proti jeho osobe z 11. februára 2011 a 19. apríla 2011 predchádzajúci zákonný sudca reagoval aj na sťažovateľmi namietané prieťahy v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005, pričom v tejto súvislosti najmä uviedol:

„Je potrebné pripomenúť, že na predmetnú chybu v písaní, a teda rozpor zápisnice o pojednávaní zo dňa 25. 02. 2008 (avšak s nesprávne uvedeným dátumom 13. 02. 2008) so znením predmetného rozsudku zo dňa 25. 02. 2008 reagoval v zmysle odvolacieho konania odvolací súd tak, že predmetný rozsudok zo dňa 25. 02. 2008 svojím uznesením zo dňa 10. 03. 2010 zrušil (č. k. 427-427a spisu) a vec súdu prvého stupňa vrátil na ďalšie konanie práve z dôvodu nezrovnalosti medzi výrokom rozsudku v predmetnej zápisnici a v predmetnom rozsudku.

Po skončení odvolacieho a dovolacieho konania som na deň 21. 03. 2011 vytýčil vo veci nový termín pojednávania, pričom predvolanie na toto pojednávanie bolo účastníkom konania a ich právnym zástupcom zo súdu vypravené dňa 08. 02. 2011 (tu poukazujem na fakt, že po doručení rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o odmietnutí dovolania právnym zástupcom účastníkov konania mi bol spis predložený dňa 07. 02. 2001, pričom som hneď na druhý deň /08. 02. 2011/ vytýčil uvedený termín pojednávania na deň 21. 03. 2011.

Ak do dnešného dňa nie je vo veci právoplatne rozhodnuté, spôsobil tento stav čiastočne aj navrhovateľ (späťvzatie žalobného návrhu voči v tom čase odporcovi v 1. rade, zmena v osobe navrhovateľa, niekoľko zmien v osobe právnych zástupcov navrhovateľa či podanie dovolania, ktoré bolo Najvyšším súdom SR odmietnuté ako podané niekým, kto na dovolanie ne je oprávnený)... Rozhodol som vo veci samej a vydal rozsudok dňa 25. 02. 2008, pričom ďalší termín pojednávania v konaní pred prvostupňovým súdom som mohol vytýčiť až po predložení spisu Najvyšším súdom SR, čo som aj obratom urobil. Nesúhlasím

preto s tvrdeniami navrhovateľa, že som spôsobil v konaní prietahy, pretože realita môjho postupu v spore tvrdeniam navrhovateľa odporuje.

Ako sudca súdu prvého stupňa som v predmetnej veci postupoval tak, že som rešpektoval zásady rovnosti účastníkov konania a rýchlosti konania (od vydania rozsudku dňa 25. 02. 2008 až po dnes sa v konaní riešili procesné postupy). Rovnako postupujem aj vo všetkých ostatných, mne pridelených sporoch.“

Právna zástupkyňa sťažovateľov v podaní z 9. novembra 2011 uviedla, že trvá na ústnom pojednávaní vo veci, a zároveň sa vyjadrila aj k prípisu podpredsedníčky okresného súdu a k jeho prílohám, keď okrem iného uviedla:

«Dnešná sťažovateľova situácia je však zhoršená ešte o „nabaľujúcu sa“ ďalšiu nezákonnosť, ba priamo protiústavnosť OS BA III. Tento súd dňa 20. 10. 2011 „otvoril“ pojednávanie v kauze č. 23 Cb 47/2005 a vyhlásil „nový“ obsahovo úplne iný rozsudok v tej istej veci. Priamočiaro treba povedať, že ide o nonsens par excellence – osobitne aj preto, lebo sťažovateľ na problém včas upozornil a s dostatočným predstihom informoval OS BA III o prebiehajúcim konaní Ústavného súdu SR. Sú tu teda priamo „programované“ ďalšie prietahy na úrovni OS BA III (porušovateľ), lebo:

- sťažovateľ (resp. jeho právny procesný nástupca) bude musieť podať odvolanie,*
- tvrdíme so stopercentnou istotou, že KS BA bude musieť takýto „paakt“ zrušiť,*
- a potom sa kauza opäť dostane na OS BA III, takpovediac do východiskového bodu, ktorým je marec 2008 (čas, kedy súd mal povinnosť účastníkom konania v písomnej podobe doručiť dňa 13. 02. 2008 vyhlásený rozsudok).*

Zastávame názor – a pritom sa opierame o platný právny priadok SR – že ostáva zachovaná povinnosť sudcu OS BA III Mgr. M. F. písomne vypracovať rozsudok v tom znení, ako ho dňa 13. 02. 2008 vyhlásil.»

Právna zástupkyňa sťažovateľov v podaní z 9. novembra 2011 upresnila petit v časti týkajúcej sa úhrady trov konania; sťažovatelia žiadajú, aby im bola priznaná úhrada trov konania v sume 2 738,02 €.

Na základe oznámenia právnej zástupkyne sťažovateľov, že sťažovatelia trvajú na ústnom pojednávaní, ústavný súd nariadil verejné ústne pojednávanie na 25. január 2012, na ktorom sa zúčastnila len právna zástupkyňa sťažovateľov; sťažovatelia a predseda okresného súdu sa z účasti na ústnom pojednávaní ospravedlnili. Predseda okresného súdu zároveň v prípise doručenom ústavnému súdu 23. januára 2012 vyslovil súhlas s tým, aby sa pojednávanie konalo a vo veci sa rozhodlo bez účasti zástupcu okresného súdu.

Právna zástupkyňa sťažovateľov na ústnom pojednávaní uviedla, že zotráva na v sťažnosti formulovanom návrhu na rozhodnutie, pričom žiadala priznať úhradu trov konania aj za ďalší úkon právnej služby – účasť na ústnom pojednávaní, vrátane úhrady cestovného a náhrady za stratu času. Za hlavný nedostatok namietaného konania považuje právna zástupkyňa sťažovateľov podľa svojho vyjadrenia na ústnom pojednávaní skutočnosť, že okresný súd dosiaľ nevyhotovil svoje rozhodnutie v tom znení, ako ho vyhlásil, čo v danom prípade vníma ako denegatio iustitiae. Na otázku sudcu spravodajcu, či sťažovateľa v 1. rade aj v súčasnom štádiu namietaného konania možno považovať za jeho účastníka, právna zástupkyňa sťažovateľov odpovedala, že áno, čo odôvodnila tým, že mu okresným súdom vyhlásený rozsudok *„dodnes nebol doručený a on právne kvalifikovane nemohol podať opravný prostriedok voči nemu“*.

II.

Zo spisu okresného súdu sp. zn. 23 Cb 47/2005 ústavný súd zistil tento priebeh namietaného konania:

1. Dňa 21. decembra 2004 sťažovateľ v 1. rade doručil okresnému súdu návrh na vydanie platobného rozkazu na sumu 176 791,73 Sk proti odporcovi 1. rade S., a. s., a odporcovi v 2. rade L., a. s. (vec bola pôvodne vedená pod sp. zn. 42 Rob 1862/2004).

2. Dňa 30. decembra 2004 okresný súd vyzval sťažovateľa v 1. rade na doplnenie návrhu; sťažovateľ v 1. rade ho doplnil podaním doručeným okresnému súdu 7. januára 2005.

3. Dňa 22. februára 2005 okresný súd vydal platobný rozkaz, proti ktorému odporca v 2. rade podal 11. marca 2005 odpor.

4. Dňa 5. apríla 2005 bol spis prevedený do registra Cb a bola mu pridelená sp. zn. 23 Cb 47/2005. Následne okresný súd 11. apríla 2005 konanie uznesením č. k. 23 Cb 47/2005-82 prerušil. Proti uzneseniu okresného súdu o prerušení konania podal sťažovateľ v 1. rade 9. mája 2005 odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 1 Cob 168/2005-90 z 12. októbra 2005 tak, že odvolaním napadnuté uznesenie potvrdil; spis bol vrátený 28. októbra 2005 okresnému súdu.

5. Dňa 4. mája 2006 sťažovateľ v 1. rade doručil okresnému súdu späťvzatie návrhu proti odporcovi v 1. rade, na základe ktorého okresný súd 30. mája 2006 uznesením č. k. 23 Cb 47/05-97 konanie proti odporcovi v 1. rade zastavil.

6. Dňa 26. júna 2006 odporca v 2. rade podal proti uzneseniu o zastavení konania č. k. 23 Cb 47/05-97 z 30. mája 2006 odvolanie, na základe ktorého bol spis predložený na rozhodnutie o opravnom prostriedku krajskému súdu 29. júna 2006. Dňa 28. júla 2006 sa sťažovateľ v 1. rade vyjadril k odvolaniu odporcu v 2. rade a následne 3. októbra 2006 požadoval od krajského súdu informáciu k aktuálnemu stavu konania, na základe čoho predsedníčka senátu krajského súdu 4. októbra 2006 sťažovateľovi v 1. rade oznámila, že vec bude rozhodnutá v októbri alebo novembri 2006. Dňa 30. októbra 2006 krajský súd uznesením č. k. 1 Cob 288/2006-119 uznesenie okresného súdu č. k. 23 Cb 47/05-97 z 30. mája 2006 potvrdil.

7. Podaním zo 17. januára 2007 sťažovateľ v 1. rade žiadal okresný súd o nariadenie pojednávania; okresný súd 2. februára 2007 pojednávanie nariadil na 19. marec 2007.

8. Dňa 2. marca 2007 odporca doručil okresnému súdu návrh na doplnenie dokazovania; v nadväznosti na to okresný súd 5. marca 2007 predvolal svedka na výsluch na 19. marec 2007.

9. Dňa 19. marca 2007 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené, a zároveň bol na výsluch predvolaný ďalší svedok na 21. máj 2007.

10. Dňa 27. apríla 2007 sťažovateľ v 1. rade predložil okresnému súdu dôkazy a 18. mája 2007 odporca doručil okresnému súdu vyjadrenie.

11. Dňa 21. mája 2007 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 8. október 2007, zároveň bol predvolaný svedok na výsluch.

12. Dňa 23. mája 2007 okresný súd doručil odporcovi listinné dôkazy predložené sťažovateľom v 1. rade a následne 27. júla 2007 predvolal ďalších svedkov na výsluch na 8. október 2007.

13. Dňa 8. októbra 2007 bolo pojednávanie na okresnom súde odročené na 3. december 2007 na účely predvolania ďalších svedkov.

14. Dňa 3. decembra 2007 sa na okresnom súde uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 13. február 2008.

15. Dňa 20. decembra 2007 sťažovateľ v 1. rade doručil okresnému súdu ďalšie dôkazy.

16. Zo zápisnice z pojednávania z 25. februára 2008 (v texte je perom opravený dátum na 13. február 2008, pozn.) vyplýva, že okresný súd vyhlásil dokazovanie za skončené a zároveň pojednávanie odročil na neurčito s tým, že „*v lehote do 30 dní odo dňa... pojednávania vo veci v zmysle § 115 a) O. s. p. vydá rozsudok vo veci samej a v tejto lehote už vypracovaný rozsudok doručí PZ účastníkov konania*“.

17. Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo na okresnom súde 13. februára 2008 (v zápisnici je perom opravený dátum na 25. február 2008, pozn.), bol vyhlásený rozsudok vo veci samej, ktorý obsahoval odlišný výrok ako vyhotovený rozsudok, ktorý bol doručovaný účastníkom konania.

18. Dňa 14. marca 2008 sťažovateľ v 1. rade doručil okresnému súdu odvolanie proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 23 Cb 47/05 z 25. februára 2008 spoločne so žiadosťou o oslobodenie od súdneho poplatku (opätovne žiadosť o oslobodenie od platenia súdneho poplatku sťažovateľ v 1. rade doručil okresnému súdu 2. apríla 2008, pozn.); okresný súd 18. marca 2008 vyzval sťažovateľa v 1. rade na preukázanie majetkových pomerov a následne ho 21. apríla 2008 vyzval na zaslanie dokladov k jeho žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

19. Uznesením č. k. 23 Cb 47/05-314 z 29. júla 2008 okresný súd nepriznal sťažovateľovi v 1. rade oslobodenie od súdneho poplatku; sťažovateľ v 1. rade podal 20. augusta 2008 proti označenému uzneseniu odvolanie, na základe ktorého okresný súd uznesením č. k. 23 Cb 47/05-324 z 18. septembra 2008 zrušil odvolaním napadnuté uznesenie.

20. Dňa 23. októbra 2008 okresný súd vyzval sťažovateľa v 1. rade na doručenie potvrdenia o výške starobného dôchodku.

21. Dňa 1. decembra 2008 okresný súd uznesením sp. zn. 23 Cb 47/05 priznal sťažovateľovi v 1. rade oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

22. Na č. l. 335 spisu sa nachádza záznam vyššieho súdneho úradníka zo 7. januára 2009 o predložení spisu konajúcemu sudcovi okresného súdu Mgr. M. F., v ktorom sa poukazuje na rozdiely vo výroku vyhláseného rozsudku okresného súdu (č. l. 279 – 280) a výroku vyhotoveného rozsudku č. k. 23 Cb 47/05-281 z 25. februára 2008.

23. Na č. l. 336 zápisnice sa nachádza úradný záznam sudcu Mgr. M. F. z 12. januára 2009 o chybe v písaní týkajúcej sa výroku vyhláseného rozsudku okresného súdu sp. zn. 23 Cb 47/05 z 13. februára 2008.

24. Dňa 16. januára 2009 okresný súd vyzval odporcu, aby sa vyjadril k odvolaniu.

25. Dňa 16. februára 2009 sťažovateľ v 1. rade doručil okresnému súdu návrh na zámenu na strane žalobcu s tým, aby do konania vstúpila na jeho miesto spoločnosť R. s. r. o. „v likvidácii“ (opätovný návrh sťažovateľ v 1. rade doručil okresnému súdu 21. decembra 2009, pozn.).

26. Dňa 23. februára 2009 bol spis predložený krajskému súdu na rozhodnutie o opravnom prostriedku proti namietanému rozsudku okresného súdu z 25. februára 2008.

27. Sťažovateľ v 1. rade 4. marca 2009 doplnil odvolanie proti rozsudku okresného súdu.

28. Dňa 25. marca 2009 sťažovateľ v 2. rade doručil okresnému súdu návrh na zámenu na strane žalobcu.

29. Dňa 22. apríla 2009 sťažovateľ v 1. rade doplnil odvolanie proti rozsudku okresného súdu, v ktorom napadol „*chybný výrok*“ vyhláseného a vyhotoveného rozsudku okresného súdu.

30. Krajský súd 10. marca 2010 uznesením č. k. 3 Cob 53/2009-426 pripustil zámenu na strane žalobcu tak, že na miesto sťažovateľa v 1. rade vstupuje do konania sťažovateľ v 2. rade, a následne uznesením č. k. 3 Cob 53/2009-427 z 10. marca 2010 rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

31. Dňa 7. mája 2010 a následne 11. mája 2011 doručil sťažovateľ v 2. rade krajskému súdu dôkaz.

32. Dňa 18. mája 2010 okresný súd nariadil pojednávanie na 7. júl 2010.

33. Okresný súd uznesením č. k. 23 Cb 47/05-446 z 24. mája 2010 odňal sťažovateľovi v 1. rade priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov; proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ v 1. rade podal odvolanie.

34. Dňa 8. júna 2010 sťažovateľ v 1. rade a sťažovateľ v 2. rade doručili okresnému súdu dovolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 3 Cob 53/2009-427 z 10. marca 2010.

35. Okresný súd odročil 16. júna 2010 z dôvodu podaného dovolania pojednávanie nariadené na 7. júl 2010.

36. Dňa 21. júna 2010 bol spis s opravným prostriedkom predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa v 1. rade proti uzneseniu okresného súdu č. k. 23 Cb 47/2005-446 z 24. mája 2010; krajský súd o odvolaní rozhodol 30. júna 2010 uznesením č. k. 3 Cob 218/2010-510 tak, že odvolanie sťažovateľa v 1. rade odmietol (právoplatné 3. augusta 2010, pozn.).

37. Dňa 27. júla 2010 okresný súd vyzval sťažovateľa v 2. rade na zaplatenie súdneho poplatku, na základe čoho sťažovateľ v 2. rade 5. augusta 2010 doručil okresnému súdu žiadosť o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

38. Dňa 10. augusta 2010 okresný súd vyzval sťažovateľa v 2. rade na zaslanie dokladov k žiadosti o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

39. Odporca doručil 16. augusta 2010 okresnému súdu vyjadrenie k dovolaniu, ktoré následne okresný súd doručil právnomu zástupcovi sťažovateľa v 2. rade.

40. Dňa 25. augusta 2010 sťažovateľ v 2. rade doručil okresnému súdu požadované doklady na účely oslobodenia od platenia súdnych poplatkov.

41. Okresný súd uznesením č. k. 23 Cb 47/05-546 z 25. augusta 2010 priznal sťažovateľovi v 2. rade oslobodenie od súdnych poplatkov (právoplatné 21. septembra 2010, pozn.).

42. Sťažovateľ v 2. rade doručil 25. augusta 2010 okresnému súdu žiadosť adresovanú predsedovi okresného súdu o vyhotovenie a doručenie rozsudku zhodného vo výrokovej časti s rozsudkom vyhláseným 13. februára 2008.

43. Dňa 22. septembra 2010 bolo najvyššiemu súdu doručené dovolanie proti uzneseniu krajského súdu č. k. 3 Cob 53/2009-427 z 10. marca 2010, ktoré bolo uznesením

najvyššieho súdu č. k. 3 Obdo 47/2010-556 z 24. decembra 2010 odmietnuté (právoplatné 16. februára 2011).

44. Sťažovateľ v 2. rade 29. novembra 2011 požiadal okresný súd o pokračovanie v súdnom konaní a zároveň vzniesol výhrady proti postupu zákonného sudcu v jeho veci, ktoré okresný súd vyhodnotil ako námietku zaujatosti.

45. Dňa 8. februára 2011 okresný súd nariadil pojednávanie na 21. marec 2011.

46. Krajský súd 26. mája 2011 vrátil spis okresnému súdu, pričom uviedol, že podanie sťažovateľa v 2. rade z 29. novembra 2011 nemožno považovať podľa jeho názoru za námietku zaujatosti, a zároveň poukázal na skutočnosť, že zákonný sudca okresného súdu sám 11. februára 2011 oznámil predsedovi okresného súdu skutočnosť, pre ktoré by mal byť z prerokúvania a rozhodovania vo veci vylúčený.

47. Dňa 31. mája 2011 bola vec v zmysle § 15 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) pridelená novej zákonnej sudkyňi.

48. Dňa 8. júla 2011 okresný súd nariadil pojednávanie na 27. september 2011, ktoré bolo odročené na neurčito.

49. Na pojednávaní 20. októbra 2011 okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým „*navrh navrhovateľa na začatie konania zamietol*“. Rozsudok okresného súdu sp. zn. 23 Cb 47/05 z 20. októbra 2011 bol právnenému zástupcovi sťažovateľa v 2. rade doručený 25. novembra 2011 a právnenému zástupcovi odporcu 9. novembra 2011.

50. Podania sťažovateľa v 2. rade z 2. decembra 2012 a 12. decembra 2012 okresný súd vyhodnotil ako odvolanie a doplnenie odvolania proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 23 Cb 47/05 z 20. októbra 2011. Na tomto základe okresný súd doručil tieto podania sťažovateľa v 2. rade odporcovi na vyjadrenie. V čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sa spis nachádzal na okresnom súde z dôvodu plynutia lehoty pre odporcu na podanie vyjadrenia k odvolaniu sťažovateľa v 2. rade.

III.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa sťažnosťou (v tej časti, ktorá bola prijatá na ďalšie konanie, pozn.) domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v namietanom konaní.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak, ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 OSP, ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný urobiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje,

predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd zistil, že predmetom namietaného konania pred okresným súdom je rozhodovanie o žalobe o zaplatenie sumy 5 868,41 € s príslušenstvom, a na tomto základe konštatoval, že po právnej stránke ide o štandardnú občianskoprávnu vec patriacu do rozhodovacej agendy všeobecného súdnictva, a preto namietané konanie nemožno považovať za právne zložité. Vychádzajúc zo svojich zistení ústavný súd zároveň konštatoval, že doterajší priebeh namietaného konania nesignalizuje ani faktickú zložitosť predmetnej veci.

2. Správanie sťažovateľa ako účastníka konania je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd po preskúmaní predloženého spisu zistil, že procesné úkony sťažovateľa v 1. rade, ako aj sťažovateľa v 2. rade uplatnené v doterajšom priebehu namietaného konania mali objektívne vplyv na jeho doterajšiu dĺžku (žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku, späťvzatie návrhu proti odporcovi v 1. rade, odvolania proti procesným rozhodnutiam i meritórnemu rozhodnutiu okresného súdu, dovolanie). Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia ako účastníci namietaného konania mali na tieto procesné úkony právo priznané im príslušnými

ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, a preto ich uplatnenie nemožno pripísať na ich ťarchu. Na druhej strane skutočnosť, že v dôsledku ich uplatnenia dochádza k predĺženiu namietaného konania, nemôže byť pripísaná ani na ťarchu okresného súdu. Ústavný súd tieto skutočnosti zohľadnil pri rozhodovaní o sume primeraného finančného zadosťučinenia.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či v namietanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, bol postup samotného okresného súdu.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou, ako aj nesprávnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Z predloženého spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 ústavný súd zistil, že v namietanom konaní nedošlo k dlhodobejším obdobiam neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, a preto sa zamerlal na posúdenie toho, či možno doterajší postup okresného súdu považovať za efektívny, resp. sústredený, t. j. taký, ktorý efektívne smeruje k rozhodnutiu veci v primeranom čase.

Za zvlášť neefektívny a nesústredný považuje ústavný súd postup okresného súdu súvisiaci s vyhlasovaním a písomným vyhotovovaním rozsudku okresného súdu č. k. 23 Cb 47/2005-281 z 25. februára 2008. Vzhľadom na rozdiely vo výrokovej časti vyhláseného a písomne vyhotoveného rozsudku okresného súdu z 25. februára 2008 ústavný súd tento postup vyhodnotil ako zmätočný, ktorý v konečnom dôsledku spôsobil neodôvodnené prietahy v namietanom konaní.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na skutočnosti uvádzané v uznesení krajského súdu č. k. 3 Cob 53/2009-427 z 10. marca 2010, ktorým bol zrušený rozsudok okresného súdu č. k. 23 Cb 47/2005-281 z 25. februára 2008 a v ktorom krajský súd uviedol:

„Zo zápisnice zo dňa 13. februára 2008 odvolací súd zistil, že rozsudkom, ktorý súd prvého stupňa vyhlásil uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 24.598,50 Sk s 0,05 % denným úrokom z omeškania denne od 19. augusta 2004 až do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania v sume 1.470,- Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Písomné vyhotovenie teda nielenže nesúhlasí s vyhláseným rozsudkom, ktorý je súd prvého stupňa podľa § 156 ods. 4 O. s. p. viazaný, ale obsahu zápisnice nezodpovedá ani dátum uvedený v písomnom vyhotovení rozsudku. Súd prvého stupňa síce konštatoval v úradnom zázname zo dňa 12. januára 2009, že došlo k omylu vo výroku rozsudku, avšak takýto úradný záznam nezodpovedá ustanoveniam O. s. p. o možných spôsoboch nápravy.“

Práve zistenia ústavného súdu o postupe okresného súdu pri vyhotovovaní rozsudku z 25. februára 2008 a skutočnosti, ktoré v tejto súvislosti uviedol krajský súd vo svojom uznesení č. k. 3 Cob 53/2009-427 z 10. marca 2010, vytvorili právny základ pre záver ústavného súdu o tom, že postup okresného súdu v namietanom konaní súvisiaci s vyhlasovaním a písomným vyhotovením rozsudku č. k. 23 Cb 47/2005-281 z 25. februára 2008 bol zmätočný, a teda v konečnom dôsledku taký, ktorý v namietanom konaní nepochybne prispel k neodôvodnenému predĺženiu namietaného konania.

Ako neefektívny ústavný súd vyhodnotil aj postup okresného súdu súvisiaci s vyhodnotením podania sťažovateľa v 2. rade z 29. novembra 2011 ako „námietky zaujatosti“ a následným predložením veci krajskému súdu na rozhodnutie, a to aj s poukazom na právny názor krajského súdu, v zmysle ktorého išlo o námietku, ktorá nespĺňala náležitosti podľa § 15a ods. 3 OSP, a teda vec nemala byť nadriadenému súdu vôbec predložená na rozhodnutie; naopak, podľa názoru krajského súdu bolo povinnosťou okresného súdu vysporiadať sa so skutočnosťami, ktoré uviedol zákonný sudca vo svojom podaní z 11. februára 2011.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že neefektívnou, nesústredenou až zmätočnou činnosťou okresného súdu došlo v namietanom konaní k zbytočným priet'ahom, a preto rozhodol, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 bolo porušené základné právo s'ťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku tohto nálezu).

S'ťažovatelia sa tiež domáhali, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Cb 47/2005 bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd tomuto návrhu s'ťažovateľov v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy vyhovel (bod 2 výroku tohto nálezu), a to aj vzhľadom na svoje zistenie, že okresný súd síce na pojednávaní 20. októbra 2011 rozhodol v danej veci rozsudkom, avšak do rozhodovania ústavného súdu o s'ťažnosti nepostúpil spis krajskému súdu na rozhodnutie o s'ťažovateľom v 2. rade podanom odvolaní.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a § 56 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie s'ťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

S'ťažovatelia žiadali, aby im bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume každému po 8 000 €.

Pri určení sumy primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý

spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým doterajšiu dĺžku namietaného konania a charakter a intenzitu zbytočných priet'ahov, ku ktorým v predmetnej veci došlo, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadost'učinenia v sume 2 500 € s'ťažovateľovi v 1. rade primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku tohto nálezu).

S'ťažovateľ v 2. rade sa stal účastníkom konania až uznesením krajského súdu č. k. 3 Cob 53/2009-426 z 10. marca 2010, ktorým bola pripustená zámena na strane žalobcu (uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12. mája 2010, pozn.). Vzhľadom na uvedenú skutočnosť považoval ústavný súd za postačujúce priznať s'ťažovateľovi v 2. rade finančné zadost'učinenie v sume 500 €, keďže túto sumu považoval za primeranú s prihliadnutím na obdobie, v ktorom má postavenie účastníka namietaného konania.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania s'ťažovateľov, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním advokátkou JUDr. J. F.

Ústavný súd pri rozhodovaní o úhrade trov konania za úkony právnej služby poskytnuté s'ťažovateľovi v 1. rade vykonané v roku 2010 vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2009, ktorá bola 721,40 €. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie s'ťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 9, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby predstavuje sumu 120,23 €, pri vykonaní dvoch úkonov právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie) predstavuje odmena pri zastupovaní s'ťažovateľa v 1. rade sumu 240,46 €, pričom po jej zvýšení o paušálnu náhradu výdavkov (tzv. režijný paušál)

podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 7,21 €) a o 20 % daň z pridanej hodnoty podľa § 18 ods. 3 vyhlášky predstavuje celkovo sumu 305,86 €.

V zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. V prípade úkonov právnej služby vykonaných len pre sťažovateľa v 2. rade (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie z 12. júla 2010, pozn.) ústavný súd priznal úhradu trov konania len sčasti, pričom poukázal na skutočnosť, že v podaní z 12. júla 2010 právna zástupkyňa len navrhla pristúpenie sťažovateľa v 2. rade do už začatého konania pred ústavným súdom a poukázala na to, že sa v celom rozsahu stotožňuje so sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. júna 2010 (sťažovateľ v 2. rade, pozn.), t. j. išlo o jednoduché úkony právnej služby. Z uvedeného dôvodu ústavný súd priznal úhradu za tieto úkony právnej služby len v polovičnej výške vypočítanej podľa príslušných ustanovení vyhlášky, t. j. v sume 240,46 € zníženej o 50 %, čo predstavuje sumu 120,23 €, ktorá po zvýšení o paušálnu náhradu výdavkov a zvýšení o 20 % daň z pridanej hodnoty predstavuje celkovo sumu 161,58 €.

Ústavný súd ďalej priznal úhradu aj za podanie doručené ústavnému súdu 23. marca 2011, pričom vychádzal z toho, že išlo o úkon právnej služby vykonaný v prospech oboch sťažovateľov. Základná sadzba za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2011 predstavuje sumu 123,50 €. Pri súčasnom zastupovaní 2 sťažovateľov aplikáciou § 13 ods. 2 vyhlášky odmena za tento úkon právnej služby predstavuje po jej znížení o 50 % sumu 61,75 €, pričom pri dvoch sťažovateľoch táto suma po zvýšení o režijný paušál (2 x 7,41 €) a o 20 % daň z pridanej hodnoty predstavuje celkovo sumu 165,98 €.

Po súčte už uvedených súm za úkony právnej služby, za ktoré ústavný súd priznal úplne alebo sčasti úhradu, tak celková suma za poskytnuté právne služby právnou zástupkyňou sťažovateľov predstavuje sumu 633,42 €. Z uvedených dôvodov preto ústavný súd zaviazal okresný súd zaplatiť právnej zástupkyňi sťažovateľov ako úhradu trov konania sumu 633,42 € (bod 5 výroku nálezu).

Sťažovatelia si podaním doručeným ústavnému súdu 14. novembra 2011 uplatnili úhradu trov konania v celovej sume „2 738,02 € s 20 % daňou z pridanej hodnoty“. Vzhľadom na skutočnosť, že ďalšie podania sťažovateľov adresované ústavnému súdu v priebehu konania o ich sťažnosti (okrem podania doručeného 23. marca 2011, pozn.) neobsahovali ústavnoprávnu argumentáciu relevantnú vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd rozhodol, že úhradu trov konania za tieto úkony právnej služby sťažovateľom nepriznáva.

Odmenu za účasť právnej zástupkyne sťažovateľov na ústnom pojednávaní konanom 25. januára 2011 (vrátane úhrady cestovného a náhrady straty času) ústavný súd taktiež nepriznal, keďže v jeho priebehu neboli prednesené žiadne nové skutočnosti (doteraz ústavnému súdu neznáme), ktoré by prispeli k ďalšiemu objasneniu veci, pričom ústavný súd rozhodol o sťažnosti len na základe predložených (písomných) listinných dôkazov, t. j. sťažnosti a k nej pripojených písomností, písomných vyjadrení účastníkov konania a obsahu súvisiacich súdnych spisov (m. m. I. ÚS 41/03, I. ÚS 104/03). V tejto súvislosti ústavný súd poukázal aj na svoju predchádzajúcu judikatúru, podľa ktorej vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetného posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutý procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. I. ÚS 41/03, IV. ÚS 233/03, IV. ÚS 88/05).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. januára 2012